

Hoop

Psychopathologie, de wetenschap van de mentale aandoeningen, is dynamisch. Meer zelfs, het is een wetenschap die beantwoordt aan de vitaliteit van complexe dynamische systemen. Complexe dynamische systemen zijn per definitie onvoorspelbaar en hebben onzekerheid als basiskenmerk. Wat betekent dit voor psychopathologie en euthanasie bij psychisch lijden? Er kan nooit gezegd worden dat een psychiatrische aandoening niet meer zal veranderen en dat behandeling dus onmogelijk is. Tenzij we als hulpverlener ons als toekomstvoorspellers en waarzeggers zien.

Het aanvragen van euthanasie is een symptoom. De hoop wordt opgegeven. Wetende dat weerstand in de therapie ook te maken heeft met de weerstand van de therapeut, kan dit leiden tot het opgeven van de hoop door de hulpverlener. Nogal dikwijls maar pas dan verliest de patiënt hoop. Nogal dikwijls gebeurt pas dan een euthanasieaanvraag. Hoe zorgvuldig richtlijnen ook worden uitgeschreven, vroeg of laat is er de impliciete boodschap: "U kunt niet meer geholpen worden." Wie kent evenwel nog de gevleugelde woorden van Cicely Saunders, bezielster van de hospice-beweging in Engeland: "*If nothing can be done, there is still a lot to do.*" Tegenwoordig geldt eerder de geestdodende uitspraak van Dante: "Laat varen alle hoop."

Maar toch. Hoop doet leven. Écht.

Marc Calmeyn, psychiater psychoanalyticus en expert bij de Hoge Gezondheidsraad

DS Maandag 30 september 2024 om 03:00